

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1553. usque ad annum 1557

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1771

VD18 9011857X

§. 10. De Sacræ Paginæ studio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66565)

acris ingenii Viri in se fuscipiant, qui utriusque linguæ vim, propriosque loquendi modos bene cognoscunt: si ergo ejusmodi Viri versiones aggrediuntur, semper magis nostram diminuunt inopiam, magisque nostras augent divitias; non enim duntaxat rudi Christiano thesaurum offerunt, sed etiam haud minorem utilitatem procurant, quam plurimi animarum Pastores, ac omnes illi, quibus populi institutio est commissa; quamvis vero non raro his, aut tempus ad consulendos fontes, aut ingenii vires ad decerpandos hosce fructus necessariæ desint, absque tamen ullius periculi timore laborem magis brevem impendere valent, majoremque consequuntur facilitatem per hæc versiones, in quibus fidelitatem unacum elegantia, ac styli puritate simul conjunctam reperiunt.

§. X.

De Sacrae Scripturae studio.

Denique linguarum cognitio magis expeditum reddidit Sacrae Scripturae studium, quod tunc primum cum nova voluptate, novaque utilitate rursus invaluit. Porro nullum præ isto studium magis jam a primis Ecclesiae sæculis non modo Ecclesiasticis, sed etiam ceteris fidelibus commendabatur, nec illius ratio

tio multum inquirenda est; Sacræ enim literæ primum fidei nostræ fundamentum, veritatis depositum, ac pretiosissimum munus sunt, quod Deus Ecclesiæ suæ donavit, prout Tridentina Synodus loquitur. Sacræ Scripturæ lux sunt, quæ illuminat omnem hominem, qui non in tenebris ambulare desiderat; necnon illæ sunt arma omnibus maxime terribilia, quibus hæretici oppugnari queunt. Sacri insuper libri solatio sunt Pastori æque, ac gregi; utrumque enim solida pietate imbuunt, & insuperhabita eorum obscuritate, quæ nonnunquam ibi occurrit, intellectum illuminant, necnon abunde in omnium illorum resplendent oculis, qui Sacras literas cordis puritate, ac animi demissione pervolvunt: quapropter haud mirum, quod per tot sæcula ferme unica tot celeberrimorum omnis generis Virorum solertia in perscrutandis Sacris Paginis fuerit intenta, earumque Lectio omnium illorum recrearit animos, qui pietatis studiosi bonorum cœlestium, quæ ibidem sæpissime promittuntur, spe animantur. Nihilominus hoc idem studium eo tempore, quo tandem primæ sanioris iudicii scintillæ emicare cæperant, tantopere neglectum jacebat, ut in Scholis etiam Theologicis nonnisi admodum remisse sacra ejusmodi exer-

citatio urgeretur, ac mancis quibusdam textibus ex sacro Codice decerptis, qui a quodam Theologo haud satis probato allegati cernebantur, fides adhiberetur, pro nullo alio cæci hujus obsequii argumento, nisi quod ejusmodi Theologus illis, qui Ecclesiasticas scientias addiscebant, fuerit præscriptus: Inde ortum trahebat ignorantia in Clero prædominans, atque exiguus Ecclesiæ pugilum, qui fidem contra hæresin defendere auderent, numerus, indeque rationes adeo infirmæ, quæ Religionem impugnantibus opponebantur, & tamen plerumque tanquam validissima habebantur tela, eo quod nec in oppugnantibus, nec in propugnantibus major esset Sacræ Scripturæ cognitio: hac autem ex ratione tot frivola leguntur argumenta, quæ tamen serio ex animo pro tuenda Ecclesia illa adhibebantur, quamvis exinde potius ignominiam reportarit, ac quandoque illius hostes certaminis triumphum nonnisi ob pugnantium imbecillitatem sibi vendicarint. Denique ex hac ignorantia pullulabant tot falsæ opiniones per usum, & judicia primitus imbibita in vectæ, totque laxiores doctrinæ, quæ nonnisi incitiæ præsidio invaluere, atque opitulante melioris cognitionis ignorantia etiam pro sanis principiis venditabantur.

Tan-

Tandem Sacrarum Literarum studium hunc Lethargum expulit, qui Ecclesiae exitium procurasset, si tamen hæc perire posset: postquam enim sacri libri in suo fonte pervolvebantur, brevi innummeri detegebantur errores, falsæque opiniones, quæ universam Ecclesiam inficientes veluti noxia zizania bonum semen pene suffocare videbantur. Exsurgebant autem in omnibus Europæ partibus quamplurimi, iique celeberrimi Viri, qui huic studio totis viribus incumbabant, cui necessariam etiam opem suppeditabat linguarum cognitio, quarum subsidio textus explicari, sensus enucleari, cavillationes literalis sensui affictæ detegi, cunctis difficultatibus contra textus obscuros, atque intricatos oppositis obviari, atque amphibologiæ ex ambiguis vocibus, apparentibusque repugnantibus ortæ conciliari poterant. Insuper in pluribus Europæ urbibus, præcipue Parisiis nominabantur Magistri, quorum unica, aut saltem præcipua fuerat cura, ut Divinos hosce libros suis Discipulis explicarent, atque versionum, quibus Sacer Codex in linguas patrias reddebatur, beneficio in assequendo genuino Sacræ Scripturæ sensu rudis etiam fidelis Theologo haud inferior evaderet, cum autem iniquissimo fato Lutherani, Calvinistæ, Soci-

niani, totque alii ejusdem furfuris hæretici in sæculo decimo sexto, & decimo septimo contra Ecclesiam infurserunt, hinc Theologi, ut cum hisce hæreticis disputare possent, in divinarum veritatum oraculis assiduo studio versari cogebantur, unde hæc certamina ad acuendum hujus studii amorem, necnon ad agnoscendam illius necessitatem, atque utilitatem haud parum conferebant: eapropter vel in universam Sacram Scripturam, vel in aliquam illius partem tot edebantur commentarii, tot particulares dissertationes generatim circa Sacræ Scripturæ auctoritatem ad decidendos fidei articulos necessariam, tot denique discussiones variarum interpretationum, quas pro suo quisque judicio, ac præconcepta opinione non raro textibus affingebat: Equidem harum commentationum infinitus prope modum est numerus, quo Ecclesia, ac literaria Respublica potius onerata, quam locupletata fuit; nam quæ utilitas in tam vastis, tamque numerosis voluminibus, quibus perlegendis aut tempus deficit, aut ea unice ad id conferunt, ut illi, qui in illis pervolvendis tempus, studiumque male impendunt, a librorum magis utilium, magisque necessariorum lectione absterreantur; commentariorum quippe potissimi, si maxima illorum

illorum utilitas spectetur, nonnisi occurrente dubio ad consulendum sunt apti, cum eorum Auctores peregrinis quæstionibus, atque superfluis ejusmodi annotationibus abundant, quas acrioris judicii Scriptores sollicitè declinassent. Alii autem nonnisi curiosas, aut mere grammaticales pertractabant quæstiones, vel quædam discutiebant chronologiæ, aut Historiæ dubia, quæ ad stabilendum dogma, vel instituendos mores nihil conducunt, cum tamen eo unice sacræ colliment literæ, atque ad hunc finem omnes, quotquot ad propriam, vel Ecclesiæ utilitatem huic studio vacare desiderant, tendere deberent: nihilominus alii non desunt Scriptores, quorum commentarii magis sunt solidi, atque inter eos præcipue eminent illi, qui unacum profunda linguarum Orientalium scientia majorem etiam antiquitatis Ecclesiasticæ cognitionem sunt consecuti, quapropter in eorum selectu prudens in discernendo judicium adhibere oportet.

§. XI.

De Patrum studio.

Eædem omnino rationes, quæ assiduum sacrarum literarum studium commendant, illarumque usum nobis, si ita loqui fas est, quotidianum reddere